

SLAPEN OP WACHT

Bijna altijd lees ik Van Hemerts column met veel plezier. De laatste keer even niet, met name omdat Van Hemert mij verwijt pas als FLO-er 'buitengewoon deskundig' naar buiten te treden. Nou is Van Hemert nog jong, anders had hij al mijn kritische bijdragen vóór mijn FLO-tijd over defensie-onderwerpen in zowel de vaderlandse pers als de defensiebladen wellicht wel gelezen en niet zo gereageerd op een stukje in BNdeStem. Een stukje als gevolg van mijn niet geplaatste ingezonden briefje over de veroordeling van 15 militairen wegens wachtdelicten in Uruzgan. (Eén onderofficier werd anderhalf jaar (!) na zijn 'delict' vrijgesproken omdat hij de facto niet eens op wacht was gekomen, omdat hij door zijn voorganger onvoldoende was gewekt ..., nou ja ...) Dat briefje leidde ertoe dat een jonge journalist de opdracht kreeg mij te bellen om er een stukje van te mogen maken, mede gebruikmakend van mijn rapport uit 1988, dat volgens Van Hemert te weinig gehoor vond, reden waarom ik er volgens hem op moest terug komen.

Nou is het op zich nooit erg om goede rapporten en aanbevelingen uit het verleden nog eens in het licht te zetten als ze zijn vergeten. En dat ondanks de opdracht van de toenmalige hoogste landmachtbaas slaapmanagement onderdeel van het operatiebevel te maken, teneinde de kans op militair falen wegens zoiets onnodigs als slaapgebrek zo klein mogelijk te maken. De toenmalige Legerkoerier en de Defensiekrant hebben er uitgebreid aandacht aan besteed en een Engelse vertaling is NATO-wijd verspreid. (De eerste Portugese militairpsycholoog werd met een Portugese vertaling ervan zelfs voor het eerst door zijn bazen echt serieus genomen, maar dat terzijde).

Wanneer het onderwerp slaapmanagement uit de opleidingen is verdwenen, weet ik niet. Blijkbaar heeft Van Hemert het niet gehad. Ook al wordt er in Uruzgan niet wekenlang klokrond gevochten, de inhoud van het rapport geldt nog steeds, want de militairen zijn wel qua uitrusting, maar qua fysiologie niet veranderd. De grove indeling van slapers op wacht van Van Hemert is inderdaad te grof. Waar het mij om gaat is dat die militair die er alles aan gedaan heeft om niet in slaap te vallen geen schuld treft en daarom niet gestraft mag worden. En dat commandanten die er niet alles aan gedaan hebben om te voor-

komen dat men op wacht in slaap valt wel gestraft worden.

Uitgangspunt is dat militairen geen robots zijn. Mensen vallen op een gegeven moment gewoon in slaap en onder bepaalde omstandigheden eerder dan gewenst. Daar dien je rekening mee te houden als (directe) (wacht-) commandant. Niet zoals in de Korea-oorlog. Daar zette een C mensen op wacht met een handgranaat zonder pin in de hand ... Maar door o.a. verkorte wachttijden, dubbele bezettingen en zeer frequente controle van de posten als er geen frisse mensen beschikbaar zijn. Als militairen buiten hun schuld op wacht in slaap vallen, dan is het zeer demotiverend voor de collega's als ze teruggestuurd worden en zich voor hun menselijke onmacht voor de rechter moeten verdedigen.

Uit de bijdrage van Van Hemert blijkt dat hij niet even de moeite heeft genomen mijn rapport op te vragen en te bestuderen. Want nu geeft hij het stukje in BNdeStem net zo krom weer, als die journalist dat rapport. Journalisten en columnisten moeten scoren, maar ik wil Van Hemert aanraden dat voortaan te doen met citaten uit de echte bronnen, of om even te bellen. Nergens heb ik ooit beweerd dat in slaap vallen (let wel: vallen!) op wacht te voorkomen is met slaapmiddelen- of koffiemanagement.

Met zijn column en zijn aanwijzing waar mijn rapport verkrijgbaar is heeft Van Hemert wel weer een positieve bijdrage geleverd aan het voorkomen van slapen op wacht, want niet iedere lezer heeft BNdeStem. Ten minste als commandanten op elk niveau het verantwoordelijkheidsgevoel hebben het rapport te lezen, de aanbevelingen ter harte te nemen en aan slaapmanagement te doen waar dat nodig is. Want het gaat om mensen en om veiligheid van andere mensen. En waar het onderwerp slaapmanagement uit de opleidingen is verdwenen, kan het nu zo weer ingevoerd worden, het blijft nog even nodig. De opdracht van de vroegere CLaS is volgens mij ook nooit ingetrokken.

Daar wilde ik via BNdeStem (en dus het Knipselnieuws) mijn oud collega's alleen maar even aan herinneren, want al die onnodige en onterechte rechtszaken zijn slecht voor de werving, denk ik. Net zo als slapende wachtposten.

Lkol MPSD b.d. drs. Willem H.Th. Heijster ■

